

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettuun lakiin säännökset työsuojeluviranomaisen oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä valvontaa varten välttämättömiä tietoja Verohallinnolta ja Eläketurvakeskukselta.

Työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettuun lakiin,

verotietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettuun lakiin, työntekijän eläkelakiin ja yrittäjän eläkelakiin ehdotetaan lisättäväksi tähän liittyviä täydentäviä säännöksiä tietojen omaehtoisesta luovuttamisesta viranomaisten välillä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

1.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Työsuojeluviranomaisen tiedonsaantioikeudesta säädetään työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006), jäljempänä *työsuojelun valvontalaki*. Työsuojeluviranomaisella ja tarkastajalla on lain 4 §:n perusteella oikeus saada valvontaa varten tietoja työnantajalta ja muilta työsuojeluviranomaisten valvontaan kuuluvilta tahoilta sekä kirjallisesti että suullisesti. Työsuojeluviranomaisella ja tarkastajalla on oikeus saada nähtäväkseen ne asiakirjat ja selvitykset, jotka on työsuojeluviranomaisen valvoman lainsäädännön perusteella tehtävä tai säilytettävä. Työsuojeluviranomaisella on oikeus saada muitakin valvonnan kohteen hallussa olevia tietoja ja selvityksiä, jotka ovat valvottavan asian selvittämiseksi välttämättömiä. Työnantajan lisäksi työsuojeluviranomaisen valvomat säädökset voivat koskea esimerkiksi koneen tai välineen taikka kemikaalin valmistajaa ja toimittajaa, yksityistä työnvälittäjää ja tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006), jäljempänä *tilaajavastuulaki*, tarkoitettu tilaajaa. Asian selvittämiseksi tarpeellisia tietoja on mahdollisuus saada myös työntekijältä.

Työsopimuslaki (55/2001), työaikalaki (605/1996), merimiesten työaikalaki (296/1976), työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annettu laki (248/1982) ja tilaajavastuulaki sisältävät lisäsäännöksiä työnantajan velvollisuudesta antaa niiden lakien valvontaa varten tietoja. Tilaajavastuulain 12 §:ssä on erityissäännös, jonka mukaan työsuojeluviranomaisilla on pyynnöstä oikeus saada tilaajalta nähtäväkseen selvitysvelvollisuuteen liittyvät asiakirjat ja tarvittaessa jäljennökset niistä. Työsuojelun valvontalain tiedonsaantioikeudet kattavat sinänsä kaikki valvottavat säädökset.

Työsuojelun valvontalaissa ei ole nimenomaisia säännöksiä työsuojeluviranomaisen

oikeudesta saada tietoja muilta viranomaisilta eikä viranomaisten välisestä tiedonvaihdosta. Viranomaisten yhteistyöstä säädetään hallintolain (434/2003) 10 §:ssä. Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustettava toista viranomaista tämän pyynnöstä hallintotehtävän hoitamisessa sekä muutoinkin pyrittävä edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä. Yhteistyövelvoite ei perusta viranomaiselle yleistä oikeutta saada tietoja toiselta viranomaiselta. Yhteistyö ei myöskään muodosta erityistä poikkeusta salassapitoa tai tietosuojaa koskevista säännöksistä. Viranomainen voi antaa salassa pidettävästä asiakirjasta tiedon toiselle viranomaiselle yleensä vain, jos asiaa säätelee laintasoinen erityissäännös tai jos se, jonka suojaamiseksi salassapito on säädetty antaa suostumuksensa. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999), jäljempänä julkisuuslaki, 29 §:n mukaan viranomainen voi antaa toiselle viranomaiselle tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos se on tarpeen oikeusturvamenettelyssä taikka siihen kohdistuvan valvonta- tai tarkastustehtävän suorittamiseksi. Työsuojeluvälvonnassa tällä ei ole merkitystä. Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) 120 §:n mukaan työsuojeluviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten edistämättä toisilta valvontaviranomaisilta tarpeellisia tietoja. Valmisteilla olevaan kaivoslakiin ehdotetaan samansisältöistä säännöstä kaivoksessa toimivien viranomaisten välisestä tiedonvaihdosta.

Työsuojeluviranomaisella on erityinen virkavastuu salassapitosäännösten noudattamisessa. Salassa pidettävä tieto säilyy viranomaisen hallussa. Henkilötietojen hallussa pitämiseen sovelletaan tietosuojalainsäädäntöä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on päätöksellään (49/2007) siirtänyt tilaajavastuulain valvonnan koko maassa Uudenmaan työsuojelupiirin työsuojelutoimistolle 1 päivästä maaliskuuta 2007 alkaen. Lain noudattamista valvoo 12 tarkastajaa, joista viisi on Helsingissä,

kolme Tampereella, yksi Turussa ja kolme Kemissä. Tarkastustoiminta käynnistyi varsinaisesti elokuussa 2007. Vuonna 2007 tehtiin noin 400 ja vuonna 2008 noin 1000 tarkastusta, jotka ovat kohdistuneet lähinnä rakennusalan, majoitus- ja ravitsemusalan, metalliteollisuuden, logistiikka-alan ja julkishallinnon työpaikkoihin. Yhdellä tarkastuksella selvitetään keskimäärin viittä sopimusta koskevat tilaajavastuulain mukaiset tiedot. Selkeää tietoa alan ongelmayrityksistä ei etukäteen ole ollut. Näin ollen tarkastusten kohdentaminen on ollut vaikeaa. Vuonna 2007 on määrätty 65 laiminlyöntimaksua, yhteensä noin 200 000 euroa ja vuonna 2008 70 laiminlyöntimaksua, yhteensä noin 270 000 euroa. Eniten puutteita on ollut työehtosopimustiedoissa ja kaupparekisteriotteissa. Ulkomaalaisten sopimuskumppanien osalta eläkevakuutustiedot ovat usein puuttuneet. Muut työsuojeluviranomaiset ovat velvolliset ilmoittamaan tilaajavastuulain valvontaan liittyvistä havainnoistaan Uudenmaan työsuojelupiirin työsuojelutoimistolle ja antamaan sille virka-apua lain valvonnassa.

Työsuojeluviranomaiset tekevät vuosittain noin 20 000 työsuojelutarkastusta, joista suurin osa kohdistuu työturvallisuusvalvontaan. Asiakkaiden noin 100 000 yhteydenotosta noin 60 prosenttia kohdistuu työsuhteasioihin.

2. Nykytilan arviointia

Työsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluu noin 25 lain ja niiden nojalla annettujen säädösten valvonta. Keskeinen valvottava laki on työturvallisuuslaki, jonka nojalla on annettu noin 60 alemmanasteista säädöstä. Työturvallisuuslainsäädäntöä valvotaan pääosin työpaikkatarkastusten avulla. Työpaikkatarkastuksessa tehdyt havainnot ja työnantajalta ja muilta asianosaisilta saadut tiedot antavat yleensä riittävän ja luotettavan selvityksen jatkotoimenpiteille työturvallisuuslain ja muiden terveyden ja turvallisuuden suojeleluun liittyvien säädösten valvonnassa.

Työsuhteen vähimmäisehtojen ja tilaajavastuulain säännösten valvonta perustuu pääosin asiakirjatarkastukseen ja asianosaisilta mahdollisesti saatuun lisäselvitykseen. Asianosaisilta saatu tieto on usein puutteellista.

Tiedon luotettavuutta ei voida aina riittävästi selvittää. Sisällöllisesti oikean ja lainmukaisen valvontatoimen tekeminen ja valvonnan tehokas toteuttaminen on silloin vaikeaa. Erityisesti kaivataan säännöksiä työsuojeluviranomaisen oikeudesta saada valvontatoiminnassa tarvittavia tietoja veroviranomaisilta ja Eläketurvakeskukselta. Tilaajavastuulain 5 §:n mukaan tilaajan on pyydettävä sopimuskumppaniltaan todistus verojen ja eläkevakuutusmaksujen maksamisesta tai verovelkatodistus taikka selvitys siitä, että eräänntyneitä maksuja koskeva maksusopimus on tehty. Työsuojeluviranomaisen on valvontatehtävää suorittaessaan tarkistettava verotusta ja eläkevakuuttamista koskevat tiedot sekä selvittettävä tilaajan selvitysvelvollisuuden täytyminen muilta osin. Ilman veroviranomaisilta tai Eläketurvakeskukselta tarvittaessa saatavia tietoja valvonta on epävarmaa ja valvonnan suuntaaminen sattumanvaraista. Puutteellisten tiedonsaantioikeuksien vuoksi työsuojeluviranomaisella ei ole riittävästi mahdollisuutta varmentaa tilaajan esittämien vero- ja vakuutustodistusten aitoutta tai tilaajan muutoin antamien tietojen todenperäisyyttä. Tällöin on myös mahdollista, että erilaiset vakuuttamisen laiminlyönnit eivät tule ilmi ja työntekijän eläketurva jää tältä osin vajaaksi.

Asiasta olisi tarkoituksenmukaista säätää työsuojelun valvontalaissa, joka on työsuojelun valvontamenettelyä koskeva yleislaki.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on tehostaa työsuojeluviranomaisen valvontaa ja yhteistyötä Verohallinnon, Eläketurvakeskuksen ja eläkelaitosten kanssa. Esitys liittyy yleiseen tavoitteeseen viranomaisten yhteistoiminnan kehittämisestä ja tiedonvaihdon esteiden poistamisesta harmaan talouden torjunnassa sekä talousrikoksiin liittyvien viranomaisten toimintaedellytysten ja seuraamusjärjestelmän kehittämiseen. Tavoitteena on tähän liittyen varmistaa työnantajalta tai muulta valvonnan kohteelta saatavan tiedon oikeellisuus työsuojeluviranomaiselle kuuluvan tilaajavas-

tuulain valvonnassa. Esityksellä voitaisiin parantaa erityisesti ulkomaalaisen työvoiman työsuhteen vähimmäisehtojen valvontaa. Lakiesitys myös osaltaan varmistaa sitä, että eläkevakuuttamisessa olevat mahdolliset laiminlyönnit tulevat ilmi ja työntekijät saavat heille kuuluvan eläketurvan.

Harmaan talouden ongelmat ovat lisääntyneet ulkomaisen työvoiman ja tänne työvoimaa vuokraavien yritysten mukana. Ulkomaiset tai ulkomaista työvoimaa käyttävät yritykset eivät saa päästä työsuhteen ehtoja rikkomalla parempaan kilpailutilanteeseen kuin lakisääteiset velvoitteensa hoitavat yritykset. Työsuojeluviranomaisen oikeus vero- ja eläkevakuutustietoihin ja Verohallinnon, Eläketurvakeskuksen ja eläkelaitosten oikeus havaitsemiensa laiminlyöntien oma-aloitteiseen ilmoittamiseen työsuojeluviranomaiselle helpottavat työsuojeluviranomaisen valvontatyötä ja auttavat valvonnan suuntaamisessa niin, että rajalliset resurssit voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Työsuojelun valvontalakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset työsuojeluviranomaisen oikeudesta saada salassapitosäännösten estämättä tarpeellisia ja välttämättömiä tietoja Verohallinnolta ja Eläketurvakeskukselta. Verohallinnolle, Eläketurvakeskukselle ja eläkelaitoksille ehdotetaan oikeutta antaa näistä asioista työsuojeluviranomaiselle tilaajavastuulain valvontaan tietoja myös oma-aloitteisesti. Tätä koskevat säännökset ehdotetaan lisättäväksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 18 §:ään, työntekijän eläkelain (395/2006) 206 §:ään ja yrittäjän eläkelain (1272/2006) 152 §:ään. Pykälät koskevat kyseisten vero- ja eläkelakien täytäntöönpanossa havaittujen tietojen oma-aloitteista antamista viranomaisille. Työsuojelun valvontalakiin ehdotetaan vastaavaa säännöstä työsuojeluviranomaisen oikeudesta omaehtoisten tietojen antamiseen havaitsemastaan verojen ja eläkevakuuttamisen laiminlyönnistä.

Eläkevakuuttamisvelvollisuuden ja osittain muiden työnantajavelvollisuuksien laiminlyöntiin liittyy usein työttömyysvakuutusmaksun laiminlyönti. Tämän maksuvelvollisuuden

valvonnan tehostamiseksi ehdotetaan työntekijän eläkelain 206 §:ään lisäystä, jonka mukaan Eläketurvakeskuksella ja eläkelaitoksilla olisi oikeus oma-aloitteisesti luovuttaa tietoja työttömyysvakuutusrahastolle silloin kun on aihetta epäillä, että työnantaja on laiminlyönyt työttömyysvakuutusmaksun maksamisen.

4. Esityksen vaikutukset

Työsuojeluviranomaisen tiedonsaantioikeuden laajentaminen tehostaa työsuojeluviranomaisen valvontamahdollisuuksia ja parantaa viranomaisten välistä yhteistyötä harmaan talouden torjunnassa. Rakennusalalla esimerkiksi harmaan talouden voidaan arvioida aiheuttavan yhteiskunnalle 300-500 miljoonan euron veromenetyksen vuodessa.

Ehdotuksella ei ole välittömiä vaikutuksia julkiseen talouteen. Paremmat tiedonsaantioikeudet helpottavat työsuojeluviranomaisen työtä ja auttavat valvontatoimen suuntaamisessa resurssien tehokkaaseen käyttöön. Välillisesti tehostuneet menettelytavat säästävät viranomaiskustannuksia. Mitä nopeammin epäselvyydet voidaan selvittää, sitä nopeammin voidaan puuttua mahdollisten muiden velvoitteiden laiminlyöntiin. Välillisesti tämä vähentää esimerkiksi palkkaturvan maksamiskustannuksia.

Ensi sijassa työsuojeluviranomainen hankkii valvontaa varten tarpeelliset tiedot työnantajalta tai muulta valvonnan kohteelta. Esityksen tarkoituksena on täydentää ja varmistaa tätä tiedonsaantia. Työsuojeluviranomaisten kyselyt eivät merkittävästi työllistäisi Verohallintoa tai Eläketurvakeskusta. Pääsääntöisesti työsuojeluviranomainen saisi tiedot maksutta. Työsuojeluviranomainen olisi kuitenkin velvollinen korvaamaan kustannukset, jos tietoja tarvitaan tietyssä muodossa ja niiden luovuttaminen aiheuttaa olennaisia lisäkustannuksia. Ainakin alkuvaiheessa tiedot annettaisiin manuaalisesti. Verohallinto on kehittämässä sähköistä tietopalvelua ja tarkoituksena on, että tiedot voitaisiin tulevaisuudessa toimittaa työsuojeluviranomaiselle sähköisen kyselyjärjestelmän välityksellä. Tilaajavastuulain valvontaa varten tehtäisiin vuosittain ehkä satoja kyselyitä. Esitys sisältää myös mahdollisuuden tietojen hankkimis-

seen teknisen käyttöyhteyden välillä. Yhteydet ovat vasta suunnitteilla ja koskevat viranomaisia laajasti.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä kiinteässä yhteistyössä Uudenmaan työsuojelupiirin, Verohallituksen ja Eläketurvakeskuksen kanssa. Työsuojeluviranomaisen tarvetta saada tietoja muilta viranomaisilta on selvitetty yleisesti työsuojelupiirien kanssa pidetyissä kokouksissa.

Eduskunta on hyväksyessään hallituksen esityksen laeiksi työsopimuslain 1, 2 ja 13 luvun, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain 4 ja 6 §:n sekä työturvallisuuslain muuttamisesta (HE 68/2008 vp.) hyväksynyt työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan lausumaehdotuksen, että hallitus antaisi eduskunnalle esityksen työsuojeluviranomaisten tiedonsaantioikeuksien parantamisesta vuoden 2009 valtiopäivien alkuun mennessä. Valiokunta on korostanut harmaan talouden torjunnan tärkeyttä tilaajavastuulain valvonnassa. Tehokkaat toimenpiteet edellyttävät eri viranomaisten saumatonta yhteistyötä. Työsuojeluviranomaisen tulisi saada valvontaa varten tarpeellisia tietoja veroviranomaisilta ja Eläketurvakeskukselta. Valiokunta on pitänyt tärkeänä, että Verohallinnolla on oikeus myös havaitsemiensa laiminlyöntien oma-aloitteeseen ilmoittamiseen työsuojeluviranomaiselle. Lausuma on mahdollisuuksien mukaan otettu huomioon valmistelussa.

Esityksestä on saatu lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, tietosuojavaltuutetulta, Eläketurvakeskukselta, työmarkkinoiden keskusjärjestöiltä, Työeläkevakuuttajat TE-LA ry:ltä, Rakennusteollisuus RT ry:ltä ja Suomen yrittäjät ry:ltä. Asia on käsitelty työturvallisuusäänneksiä valmistelevalle neuvottelukunnassa.

Lausunnonantajat puoltavat yleisesti esitystä. Palkansaajakeskusjärjestöt puoltavat yhteisessä lausunnossaan lakiehdotuksen hyväksymistä. Niiden mielestä jatkossa tulisi kuitenkin selvittää tiedonsaannin ulottamista tapaturmavakuutuksen ja työttömyysvakuu-

tuksen maksamiseen liittyviin tietoihin samoin kuin se tulisiko oma-aloitteisen tiedon antamiseen olla velvollisuus. Elinkeinoelämän keskusliitto ry katsoo, ettei esityksestä ilmene selvästi, millä perusteella ja missä järjestyksessä tietoja voi hankkia. Esityksen perusteella voi saada sen kuvan, että ehdotetut menettelytavat voisivat olla työsuojeluviranomaisen ensisijainen tietojenhankintatapa. Myös Suomen yrittäjät ry pitää tiedonsaantioikeutta liian avoimena. Työsuojeluviranomaisella voisi sen mukaan olla oikeus salassa pidettäviin tietoihin ainoastaan siinä tilanteessa, että tarkastuksessa syntyy epäily, etteivät valvonnan kohteen antamat tiedot ole paikkansapitäviä. Valvonnan kohteelle tulisi antaa mahdollisuus täydentää tietoja ennen esitetyn menettelyn käyttämistä. Eläketurvakeskus on lausunnossaan esittänyt lakiehdotukseen säännöstä, että tietojen luovuttajalla olisi kaikissa tilanteissa oikeus korvaukseen pyynnön aiheuttamasta lisätyöstä.

Työsuojelun valvontalain mukaan työsuojeluviranomainen tai työsuojelutarkastaja hankkii valvontaa varten tarpeelliset tiedot ensisijaisesti työnantajalta ja muulta valvonnan kohteelta. Lakiehdotuksen tarkoituksena on täydentää ja varmistaa tätä tiedonsaantia välttämättömissä tilanteissa esimerkiksi silloin, kun valvonnan kohteelta ei voida saada luotettavia tietoja. Päätöksen lisätiedon tarpeesta tekee työsuojeluviranomainen. Tiedonhankinnassa tulee noudattaa hyvää hallintoa ja hallinnon oikeusperusteita. Valvontakäytännön perusteella voidaan arvioida, että Eläketurvakeskukselle tulevat kyselyt ovat yksittäisiä ja enimmillään muutamia satoja vuodessa. Yleisesti niistä voidaan arvioida tulevan vain vähäisiä kustannuksia. Lakiehdotuksen mukaan tietojenkäsittelyn olennaiset lisäkustannukset on luovuttajalle korvattava. Ehdotetut lait vastaavat tältä osin vallitsevaa käytäntöä, jonka mukaan viranomainen saisi valvontaansa varten tarvitsemansa tiedot yleensä maksutta. Valtiovarainministeriön lausunnon mukaan tietojen antaminen voidaan Verohallinnossa toteuttaa nykyisin resurssein. Esitykseen on tehty lausunnossa esitetyt täsmennykset ja korjaukset. Työsuojelun vähimmäisehtojen ja harmaan talouden valvonnasta osana työsuojeluvalvontaa tehdään erillinen kolmikantainen selvitys.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta

4 a §. *Oikeus saada verotus- ja eläkevakuutustietoja.* Tilaajavastuulain ja työsuhteen vähimmäisehtojen valvonnan toteuttamiseksi on välttämätöntä ja tarpeellista, että työsuojeluviranomainen voi saada Verohallinnolta ja Eläketurvakeskukselta myös salassa pidettäviä tietoja. Ehdotus tarpeellisista ja välttämättömistä tiedoista perustuu Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytäntöön. Työsuojeluviranomaisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot voidaan luetella laissa. Välttämättömyys-käsitettä käytetään tiedoista, jotka ovat valvonnan toteuttamisen kannalta välttämättömiä, mutta joita ei voida täsmällisesti säännöksessä määritellä.

Ehdotetun säännöksen mukaan työsuojeluviranomaisella olisi oikeus saada edellä mainittua valvontaa varten salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien säännösten estämättä pyynnöstä tietoja Verohallinnolta ja Eläketurvakeskukselta. Valvontaa on selostettu yleisperusteluissa.

Ehdotetussa säännöksessä Verohallinnolta saatavat tiedot jakautuvat työsuojeluviranomaisen valvonnan kannalta tarpeellisiin ja välttämättömiin tietoihin.

Verotustiedot ovat verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 1 ja 4 §:n mukaisesti salassa pidettäviä. Verohallinto voi luovuttaa salassa pidettäviä tietoja sille, jolla on laissa säädetty oikeus saada salassa pidettäviä verotustietoja. Ehdotuksen mukaan työsuojeluviranomaisella olisi ensinnäkin oikeus saada tarpeellisia tietoja asiakkaan veronmaksuvelvollisuuden täyttämisestä sekä mahdollisesta verojen maksuun liittyvästä maksujärjestelystä. Tämä tarkoittaa tietoja verojen maksamisesta annettavasta todistuksesta tai verovelkatodistukselta. Verovelkatodistus sisältää tietoja ilmoituspuutteista, erääntyneistä veroista (verojäämistä) ja verovelasta.

Todistus verojen maksamisesta annetaan, jos asiakas on antanut veroja koskevat ilmoitukset oikeaan aikaan sekä maksanut veronsa ajoissa ja oikeamääräisenä. Verojen maksamista koskevien tietojen lisäksi Verohallinto voisi ehdotuksen mukaan antaa työsuojeluviranomaisille tietoja asiakkaalle tehdystä maksujärjestelystä.

Verojen maksamista koskevien tietojen lisäksi Verohallinto voisi ehdotuksen mukaan antaa työsuojeluviranomaisille valvontaa varten välttämättömiä verotustietoja työnantajan työntekijöiden määrän ja maksettujen palkkojen ja liiketoiminnan harjoittamisen selvittämiseksi. Verohallinto ei kerää näitä tietoja suoraan verotusta varten. Näin ollen Verohallinnon tiedot ovat suuntaa-antavia ja työsuojeluviranomaisen tulee huomioida tämä kerätessään tietoja valvontatehtävissään. Työsuojeluviranomaisen tulee yksilöidä tarvitsemansa tiedot pyynnössä.

Tiedot annettaisiin Verohallinnolle annetuilta ilmoituksilta. Ilmoituksilla tarkoitettaisiin vuosi-ilmoituksia ja valvontailmoituksia. Eduskunnassa on vireillä esitys verotililainsäädännöksi (HE 221/2008 vp.), jossa ehdotettujen lakien tultua voimaan ilmoituksilla tarkoitettaisiin vuosi-ilmoituksia ja kausiveroilmoituksia. Valvontaa varten välttämättömiä tietoja näiltä ilmoituksilta olisivat esimerkiksi työnantajan palkkaerittelyllä ilmoittamat eri suorituslajit sekä työnantajan antamien palkkaerittelyjen määrä. Suuntaa-antava tieto liiketoiminnan harjoittamisesta saadaan valvonta-/kausi-ilmoituksilta.

Tilaajavastuulain valvontaa varten työsuojeluviranomaiset tarvitsevat Eläketurvakeskuksesta välttämättömiä tietoja siitä:

— onko työntekijällä E 101-todistus, joka osoittaa, että hän kuuluu toisen EU-maan sosiaalilainsäädännön piiriin työskennellessään Suomessa tilapäisesti.

— onko työnantajalla tai yrittäjällä asianmukainen eläkevakuutus tai -vakuutukset, jotka kattavat kaiken vakuutettavan työskentelyn.

Tiedot ilmenevät yleensä vakuutustodis-

tuksesta. Tilaajavastuulain valvonnan kannalta on välttämätöntä, että työsuojeluviranomaiset voivat tarkistaa todistuksen ja siinä esitettyjen tietojen oikeellisuuden Eläketurvakeskuksesta.

Työsuojeluviranomaisten tarvitsemat tiedot annettaisiin verotoimistoista ja Eläketurvakeskuksesta manuaalisesti. Tietoja voitaisiin antaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla.

Työsuojeluviranomaiset saisivat ehdotuksen mukaisesti tiedot pääsääntöisesti maksutta. Ehdotuksessa olisi kuitenkin mainittu, että työsuojeluviranomaiset olisivat velvolliset korvaamaan kustannukset, jotka aiheutuvat siitä, että tiedot tarvitaan tiettyssä muodossa ja niistä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia. Tällaisia lisäkustannuksia aiheutuu tietojen luovuttamisesta sähköisen kyselyjärjestelmän välityksellä.

4 b §. *Oma-aloitteinen tietojen antaminen Verohallinnolle ja Eläketurvakeskukselle.* Työsuojeluviranomaisella olisi samanlainen oikeus oma-aloitteiseen tietojen antamiseen Verohallinnolle ja Eläketurvakeskukselle kuin niille esitetään työsuojeluviranomaiselle. Tiedonvaihto tehostaisi viranomaisten yhteydenpitoa ja harmaan talouden torjuntaa. Kysymys olisi valvonnan yhteydessä tehdyistä havainnoista. Tietojen luovuttamiseen ei ole velvollisuutta, vaan olisi tapauksittain luovuttajan harkittavissa. Verohallinnon oma-aloitteisesta tietojen luovuttamisesta säädetään verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:ssä. Eläketurvakeskuksen ja eläkelaitosten oma-aloitteista tietojen antamisesta säädetään työntekijän eläkelain 206 §:ssä ja yrittäjän eläkelain 152 §:ssä. Näihin säädöksiin ehdotetaan lisäystä työsuojeluviranomaiselle annettavista ilmoituksista.

1.2. Laki verotietojen julkisuudesta ja salassapidosta

Verohallinnon oikeudesta antaa toiselle viranomaiselle tietoja oma-aloitteisesti säädetään tyhjentävästi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:ssä.

Verohallinto voi antaa oma-aloitteisesti tunnistettavissa olevia verotustietoja viranomaiselle valvontavelvollisuuden täyttämiseksi, jos se toiminnassaan havaitsee, että on

syytä epäillä, että on tehty rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin kuusi kuukautta vankeutta ja jonka selvittämiseksi tietojen antaminen saattaa olla tarpeen. Tämä lainkohta soveltuu sellaisiin tilanteisiin, jolloin Verohallinto havaitsee toimintansa yhteydessä sellaisen työsuojeluviranomaisten toimivaltaan kuuluvan seikan, joissa on syytä epäillä tapahtuneen laissa tarkoitetun kynnyn ylittävä rikos. Työsuojeluviranomaisten valvonnassa tällaisia rikoksia ovat rikoslain 47 luvun 1 §:n tarkoittama työturvallisuusrikos, 3 a §:n tarkoittama kiskonnan tapainen työsyryntä, 6 §:n tarkoittama työnvälitysrikos ja 6 a §:n tarkoittama luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö, jotka pääosin liittyvät ulkomaisen työvoiman valvontaan. Tilaajan selvitysvelvollisuuden rikkominen ei ole rikoslaissa sanktioitu vaan sen rikkomisesta voi seurata hallinnollinen seuraamusmaksu. Näin ollen Verohallinto ei tämän lainkohdan mukaisesti voi antaa tietoja silloin kun se verovalvonnassa havaitsee rikotun tilaajavastuulain velvoitteita.

Tilaajavastuulain rikkominen ilmenee verotuksessa lähinnä Verohallinnon erityisvalvontatoimenpiteiden yhteydessä (verotarkastus). Näin ollen verotietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:ää ehdotetaan täydennettäväksi siten, että Verohallinto voisi näissä tilaajavastuulain tilanteissa ilmoittaa tietoja oma-aloitteisesti työsuojeluviranomaisille. Ehdotettu lainkohta tarkoittaisi, että Verohallinnolla olisi mahdollisuus ilmoittaa oma-aloitteisesti työsuojeluviranomaisille sellaisia verotarkastuksen yhteydessä havaittuja tietoja tilaajavastuulain velvoitteiden rikkomisesta, joilla saattaa olla merkitystä tilaajavastuulain valvonnan kannalta. Jos Verohallinto havaitsee toiminnassaan jonkin muun työsuojeluviranomaisten toimivaltaan kuuluvan asian rikkomisen, sovellettaisiin edellä selostetun verotietolain 18 §:n 1 momentin 2 kohdan edellytyksiä.

1.3. Työntekijän eläkelaki

206 §. *Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietoja harjoittaville rekisterinpitäjille.* Eläketurvakeskuksen ja eläkelaitosten oikeutta antaa oma-aloitteisesti tietoja viranomaisille ehdotetaan täydennettäväksi työ-

suojeluviranomaiselle ja työttömyysturvarahastolle tehtävällä ilmoituksella. Eläketurvakeskus ja eläkelaitokset voisivat omaaloitteisesti luovuttaa tietoja työsuojeluviranomaisille silloin, kun on aihetta epäillä, että tilaajavastuulain mukaisia eläkevakuuttamiseen liittyviä velvoitteita on laiminlyöty tai että tilaajan sopimuspuoli on esittänyt virheellisiä todistuksia eläkevakuuttamisvelvollisuuden täyttämistä tai eläkevakuutusmaksujen maksamisesta. Ehdotettu lisäys vastaa soveltuvin osin muotoilultaan ja käyttötarkoitukseltaan voimassa olevaa oikeutta luovuttaa tietoja Verohallinnolle. Omaaloitteinen tietojen antaminen työsuojeluviranomaiselle koskisi vain tilaajavastuulain valvontaan liittyviä asioita. Työsuojeluviranomaisen oikeudesta pyynnöstä saada tilaajavastuulain ja työsuhteen vähimmäisehtojen valvontaa varten välttämättömiä tietoja Eläketurvakeskuksetta ja eläkelaitoksilta ja oikeudesta antaa näille omaehtoisia tietoja ehdotetaan erityissäännöksiä työsuojelun valvontalakiin. Ehdotetut säännökset täydentävät toisiaan.

Työttömyysturvarahasto valvoo työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) perusteella sitä, että työnantajat ovat täyttäneet velvollisuutensa maksaa työttömyysvakuutusmaksu. Työnantajat, jotka laiminlyövät eläkemaksuvelvollisuutensa laiminlyövät usein myös velvollisuutensa työttömyysvakuutusmaksun maksamiseen. Maksuvelvollisuuden valvonnan tehostamiseksi ehdotetaan Eläketurvakeskukselle ja eläkelaitoksille oikeutta omaaloitteisesti luovuttaa tietoja työttömyysvakuutusrahastolle silloin kun on aihetta epäillä, että työnantaja on laiminlyönyt työttömyysvakuutusmaksun. Omaaloitteinen tietojen luovuttaminen koskisi myös Merimieseläkekassaa merimieseläkelain (1168/2007) 215 §:n viittaussäännöksen perusteella ja maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 138 §:n viittaussäännöksen perusteella Maatalousyrittäjien eläkelaitosta.

1.4. Yrittäjän eläkelaki

152 §. *Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotoimintaa harjoittaville rekisterinpitäjille.* Eläketurvakeskuksen ja eläkelaitoksen oikeudesta antaa omaaloitteisesti tietoja vi-

ranomaisille ehdotetaan täydennettäväksi työsuojeluviranomaiselle tehtävällä ilmoituksella tilaajavastuulain epäilyistä laiminlyönistä. Yrittäjän eläkelakiin ehdotettu säännös tietojen toimittamisesta työsuojeluviranomaiselle on eläketietoa koskevan tiedonvaihdon kokonaisuuden kannalta tarpeellinen. Muuten ehdotetun säännöksen perustelut vastaavat sitä, mitä työntekijän eläkelain 206 §:n perusteluissa esitetään tältä osin.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian.

3. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Perustuslain 10 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen hallussa olevat asiakirjat ja muut tallenteet ovat julkisia, jollei niiden julkisuutta ole välttämättömien syiden vuoksi lailla erikseen rajoitettu.

Verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 3 §:n mukaan verotustiedot ovat julkisia siten kuin tässä laissa säädetään. Lain 4 §:n 1 momentin mukaan verotusasiakirjat, jotka koskevat verovelvollisen taloudellista asemaa, sekä muut sellaiset asiakirjat, joista ilmenee tunnistettavissa olevaa verovelvollisuutta koskevia tietoja ovat 5-9 ja 21 §:ssä säädetyin poikkeuksin pidettävä salassa. Verohallinnon oikeudesta antaa salassa pidettäviä verotustietoja omaaloitteisesti säädetään lain 18 §:ssä. Verohallinnon oikeudesta antaa salassa pidettäviä verotustietoja verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain lisäksi useissa muissa erityislaeissa. Työntekijän eläkelain 191 §:n mukaan julkisuuslakia sovelletaan eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen asiakirjojen ja toiminnan julkisuuteen siltä osin kuin ne käyttävät julkista valtaa, jollei laissa toisin säädetä. Myös silloin kun kysymys ei ole julkisuuslain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettun julkisen vallan käytöstä, sovelletaan eläkelaitoksessa ja Eläketurvakeskuksessa työntekijän eläkelain toimeenpanoon liittyvissä asioissa julkisuuslain asiakirjasalaisuutta ja vaitiolovelvollisuutta. Vastaavat säännökset ovat yrittäjän eläkelain 146 §:ssä. Salassa pi-

dettävien tietojen antaminen toiselle viranomaiselle on julkisuuslain 29 §:n mukaan mahdollista, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty. Työntekijän eläkelain 206 § ja yrittäjän eläkelain 152 § sisältävät säännökset eläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen oikeudesta antaa eräissä tapauksissa omasta aloitteestaan tietoja.

Perustuslakivaliokunta on arvioidessaan viranomaisen oikeutta saada salassa pidettäviä tietoja muilta viranomaisilta arvioinut sitä, millä ehdoilla tietoja pyytävän viranomaisen tiedonsaanti-intressi voi syrjäyttää salassapitointressin. Valiokunta on arvioidessaan kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen (PeVL 23/2006 vp, s. 3). Väljässä ja ulottuvuudeltaan laajassa sääntelyssä perustuslakivaliokunta on pitänyt erityisen tärkeänä, että tiedonsaantioikeus rajoitetaan koskemaan ainoastaan välttämättömiä tietoja. Jos luovutettavien tietojen sisältö on rajattu täsmällisesti, on tietojen luovuttaminen voinut koskea jonkin tarkoituksen vuoksi tarpeellisia tietoja (PeVL 14/2002 vp, s. 2).

Työsuojelun valvontalakiin ehdotetut sään-

nökset työsuojeluviranomaisten oikeudesta saada tietoja Verohallinnolta ja Eläketurvakeskukselta ja sen oikeudesta antaa niille oma-aloitteisesti tietoja ovat sisällöltään ja muotoilultaan vakiintuneen käytännön mukaiset. Verotietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:ään, työntekijän eläkelain 206 §:ään ja yrittäjän eläkelain 152 §:ään lisättäväksi ehdotetut säännökset oma-aloitteisesta tietojen antamisesta ovat samanlaiset kuin muut vastaavat kohdat. Ehdotetut säännökset ovat välttämättömiä työsuojeluviranomaisten valvontaan kuuluvien säännösten täytäntöönpanossa. Perustuslain 18 §:n mukaan julkisen vallan on nimenomaisesti huolehdittava työvoiman suojelusta. Säännöksissä on otettu huomioon salassa pidettävien tietojen luovuttamista koskevalle sääntelylle asetetut vaatimukset. Esitys ei näin ollen sisällä perusoikeuksien kannalta merkittäviä muutoksia. Lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 20 päivänä tammikuuta 2006 työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annettuun lakiin uusi 4 a-4 b § seuraavasti:

4 a §

Oikeus saada verotus- ja eläkevakuutustietoja

Työsuojeluviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) Verohallinnolta tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) ja työsuhteen vähimmäisehtojen noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot asiakkaan veronmaksuvelvollisuuden täyttämisestä ja verojen maksuun liittyvästä maksujärjestelystä sekä välttämättömät tiedot Verohallinnolle annetuista ilmoituksista työntekijöiden määrään, maksettujen palkkojen ja liiketoiminnan harjoittamisen selvittämiseksi;

2) Eläketurvakeskukselta tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain noudattamisen valvontaa varten välttämättömät tie-

dot työnantajan ja yrittäjän vakuuttamisvelvollisuuden täyttämisestä.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saa hakea teknisen käyttöyhteyden avulla.

Työsuojeluviranomaisella on oikeus saada tässä pykälässä tarkoitettut tiedot maksutta. Jos tietojen käsittelystä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava.

4 b §

Oma-aloitteinen tietojen antaminen Verohallinnolle ja Eläketurvakeskukselle

Työsuojeluviranomainen voi salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteestaan Verohallinnolle tietoja epäilemästään verovelvollisuuden laiminlyönnistä sekä Eläketurvakeskukselle tietoja epäilemästään eläkevakuuttamisen laiminlyönnistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki**verotietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään verotietojen julkisuudesta ja salassapidosta 30 päivänä joulukuuta 1999 annetun lain (1346/1999) 18 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1108/2006 ja 504/2008, uusi 4 kohta, jolloin nykyiset 4 ja 5 kohta siirtyvät 5 ja 6 kohdaksi, seuraavasti:

18 §

*Verohallinnon oikeus tietojen oma-
aloitteeseen antamiseen*

Verohallinto voi salassapitovelvollisuuden estämättä antaa omasta aloitteestaan verotus-tietoja verovelvollista koskevine tunnistetie-toineen:

4) työsuojeluviranomaiselle sellaisia vero-valvonnassa havaittuja tietoja, joilla saattaa olla merkitystä työsuojeluviranomaiselle sen valvoessa tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäes-sä annetun lain noudattamisesta (1233/2006);

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

3.

Laki**työntekijän eläkelain 206 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 206 § seuraavasti:

206 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietoja harjoittaville rekisterinpitäjille

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) Verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

3) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sellaiset tiedot työnantajan tähän lakiin perustuvasta ulosottokelpoisesta työeläkevakuutusmaksusaatavasta, jotka

luottotietorekisterin pitäjällä lain mukaan on oikeus tallettaa luottotietorekisteriin;

4) työsuojeluviranomaiselle tiedot, jotka ovat sille välttämättömiä tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006) tarkoitetun valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että tilaaja ei ole täyttänyt selvitysvelvollisuuttaan tai että tilaajan sopimuspuoli on esittänyt virheellisiä todistuksia eläkevakuutusvelvollisuuden täyttämisestä tai eläkevakuutusmaksujen maksamisesta;

5) työttömyysvakuutusrahastolle tiedot, jotka ovat sille välttämättömiä työttömyys-etuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitetun valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja on laiminlyönyt velvollisuuttaan maksaa työttömyysvakuutusmaksuja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki**yrittäjän eläkelain 152 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun yrittäjän eläkelain (1272/2006) 152 §:n
 1 momentti seuraavasti:

152 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luotto-
toimintaa harjoittaville rekisterinpitäjille

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) Verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että yrittäjä ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

3) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sellaiset tiedot yrittäjän tähän lakiin perustuvasta ulosottokelpoisesta työeläkevakuutusmaksusaatavasta, jotka luottotietorekisterin pitäjällä lain mukaan on oikeus tallettaa luottotietorekisteriin;

4) työsuojeluviranomaiselle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006) tarkoitetun valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että tilaaja ei ole täyttänyt selvitysvelvollisuuttaan tai että tilaajan sopimuspuoli on esittänyt virheellisiä todistuksia eläkevakuutusvelvollisuuden täyttämisestä tai eläkevakuutusmaksujen maksamisesta.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
 20 .

Helsingissä 3 päivänä huhtikuuta 2009

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Liisa Hyssälä*

2.**Laki****verotietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään verotietojen julkisuudesta ja salassapidosta 30 päivänä joulukuuta 1999 annetun lain (1346/1999) 18 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1108/2006 ja 504/2008, uusi 4 kohta, jolloin nykyiset 4 ja 5 kohta siirtyvät 5 ja 6 kohdaksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

*Verohallinnon oikeus tietojen oma-
aloitteeseen antamiseen*

Verohallinto voi salassapitovelvollisuuden estämättä antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen:

4) työsuojeluviranomaiselle sellaisia verovalvonnassa havaittuja tietoja, joilla saattaa olla merkitystä työsuojeluviranomaiselle sen valvoessa tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain noudattamisesta (1233/2006).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

3.

Laki**työntekijän eläkelain 206 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 206 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

206 §

206 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietoja harjoittaville rekisterinpitäjille

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

3) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sellaiset tiedot työnantajan tähän lakiin perustuvasta ulosottokelpoisesta työeläkevakuutusmaksusaatavasta, jotka luottotietorekisterin pitäjällä lain mukaan on oikeus tallettaa luottotietorekisteriin;

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) Verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

3) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sellaiset tiedot työnantajan tähän lakiin perustuvasta ulosottokelpoisesta työeläkevakuutusmaksusaatavasta, jotka luottotietorekisterin pitäjällä lain mukaan on oikeus tallettaa luottotietorekisteriin;

4) työsuojeluviranomaiselle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006) tarkoitetun valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että tilaaja ei ole täyttänyt selvitysvelvollisuuttaan tai että tilaajan sopimus-

puoli on esittänyt virheellisiä todistuksia eläkevakuuttamisvelvollisuuden täyttämisestä tai eläkevakuutusmaksujen maksamisesta;

5) työttömyysvakuutusrahastolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille työttömyys-etuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitetun valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja on laiminlyönyt velvollisuuttaan maksaa työttömyysvakuutusmaksuja.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*

4.

Laki**yrittäjän eläkelain 152 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun yrittäjän eläkelain (1272/2006) 152 §:n
1 momenttiin uusi 4 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

152 §

*Tietojen antaminen viranomaisille ja
luottotietotoimintaa harjoittavalle
rekisterinpitäjälle*

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että yrittäjä ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

3) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sellaiset tiedot yrittäjän tähän lakiin perustuvasta ulosottokelpoisesta työeläkevakuutusmaksusaatavasta, jotka luottotietorekisterin pitäjällä lain mukaan on oikeus tallettaa luottotietorekisteriin;

Ehdotus

152 §

*Tietojen antaminen viranomaisille ja
luottotietotoimintaa harjoittaville
rekisterinpitäjille*

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että yrittäjä ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

3) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sellaiset tiedot yrittäjän tähän lakiin perustuvasta ulosottokelpoisesta työeläkevakuutusmaksusaatavasta, jotka luottotietorekisterin pitäjällä lain mukaan on oikeus tallettaa luottotietorekisteriin;

4) työsuojeluviranomaiselle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille tilaajan selvitysvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetussa laissa (1233/2006) tarkoitetun valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta

*epäillä, että tilaaja ei ole täyttänyt selvitys-
velvollisuuttaan tai että tilaajan sopimus-
puoli on esittänyt virheellisiä todistuksia
eläkevakuuttamisvelvollisuuden täyttämi-
sestä tai eläkevakuutusmaksujen maksami-
sesta;*

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .*
